

5. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

5.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení žáků školy vychází z Vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb. a je nedílnou součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy.

Specifikem hodnocení žáků základní školy praktické je nutnost důsledného individuálního posuzování jednotlivých žáků, jejich činností, celkových výsledků i některých projevů chování.

Pravidla byla vytvořena ve spolupráci všech učitelů a na úrovni ŠVP jsou pro ně závazná.

Obecné zásady hodnocení

- hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáka musí být jednoznačné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, srozumitelné a všestranné
- žák musí vždy přesně vědět, zač je hodnocen, znát základní kritéria hodnocení
- hodnocení musí mít motivační charakter
- cílem hodnocení je poskytnout žákovi, případně rodičům, zpětnou vazbu
- žák by měl být hodnocen za to, co umí či dokáže, nikoli za chyby a nedostatky
- hodnocení a klasifikace by se měly vztahovat ke konkrétnímu pokroku ve znalostech, schopnostech a dovednostech, nemělo by docházet k subjektivnímu hodnocení osoby žáka a ke srovnávání s ostatními
- při hodnocení prospěchu žáka berou učitelé v úvahu rovněž jeho celkový přístup k danému problému, snahu, vůli, vytrvalost, zájem o probírané učivo, individuální možnosti a případné i momentální indispozice
- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci uplatňují učitelé vůči žákům přiměřenou náročnost a pedagogický takt
- pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy ověřování, které odpovídají schopnostem žáka a na něž má druh a stupeň postižení nejmenší vliv
- učitel při hodnocení zohledňuje individuální zvláštnosti, stupeň postižení a objektivní možnosti každého žáka
- používané způsoby a metody posuzování výsledků práce žáků musí být v souladu se základní filozofií školního vzdělávacího programu

- hodnocení každého žáka by mělo směřovat k jeho schopnosti následného sebehodnocení

Všeobecná kritéria hodnocení

- naplňování klíčových kompetencí a výstupů z jednotlivých vyučovacích předmětů s přihlédnutím k míře postižení a dalším limitujícím faktorům
- individuální pokroky žáka
- úroveň komunikačních dovedností
- aktivita a zájem při řešení zadaných úkolů, činností a problémů
- schopnost sebezpoznání a sebehodnocení
- kvalitativní změny v dovednostech a postojích
- míra samostatnosti a tvůrčího přístupu
- schopnost tolerance a vzájemné pomoci
- dosažená manuální zručnost a úroveň samostatné práce

Získávání podkladů pro hodnocení

- soustavné diagnostické pozorování žáka
- soustavné sledování a zaznamenávání výkonů a pokroků žáka
- ústní a písemné zkoušení
- posuzování úrovně verbálního projevu
- posuzování grafického projevu, úpravy, pečlivosti
- průběžné vyhodnocování písemných, praktických a výkonnostních zkoušek a testů
- posuzování výrobků i dílčích výsledků pracovních činností
- sledování míry zapojení v kolektivních činnostech a při skupinových pracích
- analýza výsledků činností žáka
- vyhodnocování reakcí a změn při cíleném výchovném působení
- sledování a zaznamenávání výkyvů a změn v chování žáka
- individuální pohovory se žáky, skupinové diskuze
- pohovory a rozborů s ostatními vyučujícími
- důsledná analýza výsledků psychologických a dalších odborných vyšetření

Způsoby hodnocení

Žáci mohou být hodnoceni **slovně** nebo **klasifikováni známkami** nebo **kombinací obou**. Slovně jsou žáci hodnoceni v prvním až třetím ročníku, a to jak celkově, tak i průběžně. Doplnkovou formou hodnocení v těchto ročnících

jsou motivační razítka a pravidelná ústní hodnocení. Ve čtvrtém až devátém ročníku jsou žáci hodnoceni tradiční známkovou stupnicí.

Na žádost rodičů, s doporučením školského poradenského zařízení a se souhlasem školské rady může ředitel školy povolit průběžné i celkové slovní hodnocení u těch žáků vyšších ročníků, jejichž znevýhodnění způsobuje výrazné disproporce mezi jednotlivými oblastmi vzdělávání, případně znemožňuje objektivní hodnocení formou známek.

Specifickým způsobem hodnocení je **výstupní hodnocení** vycházejícího žáka.

Pravidla hodnocení prospěchu klasifikací

- žáci jsou klasifikováni ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku
- klasifikační stupeň určuje učitel, který vyučuje příslušný předmět
- při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu
- při klasifikaci učitel přihlíží k míře znevýhodnění

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k jeho věku.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

prospěl(a) s vyznamenáním,
prospěl(a),
neprospěl(a)

Žák je hodnocen stupněm:

- **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré
- **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením
- **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

Pravidla hodnocení ve vyučovacích předmětech

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech se v souladu s požadavky školního vzdělávacího plánu a s přihlédnutím k žákovi postižení především hodnotí:

- úroveň osvojení požadovaných výstupů a kompetencí
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti
- jazykové a komunikační dovednosti
- příprava na výuku a schopnost samostudia
- aktivita v přístupu k jednotlivým činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- kvalita výsledků činností a schopnost samostatné práce
- míra využití získaných teoretických vědomostí
- organizace vlastní práce
- originalita a samostatnost projevu
- rozvoj schopností reflektovat umění

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 - výborný

Žák má v dosahování požadovaných výstupů a kompetencí jen ojedinělé a nepodstatné nedostatky. Chyby dokáže s pomocí učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti je schopen vhodně a samostatně využívat při řešení teoretických úkolů i v praktických činnostech. Ústní i písemný projev je zpravidla správný, přesný a výstižný. Komunikuje v celých, obsahově správných větách. Pravidelně a svědomitě se připravuje na výuku, je schopen samostatně studovat vhodné texty. V činnostech je velmi aktivní, projevuje zájem a snahu. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce. Výsledky činností jsou kvalitní, bez podstatných nedostatků. Průběžně rozvíjí svůj vkus či

tělesnou zdatnost. Dokáže spolupracovat v týmu a částečně ho organizovat. Pracuje jen s minimálními chybami a nepřesnostmi. Zadanou práci vždy dokončí. Je aktivní. Dodržuje veškeré zásady bezpečnosti a hygienická pravidla. Po předběžném návodu učitele pracuje samostatně.

Stupeň 2 - chvalitebný

Žák má v dosahování požadovaných výstupů a kompetencí menší nedostatky, které dokáže s pomocí učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti je schopen za podpory učitele využívat při řešení teoretických úkolů i v praktických činnostech. Ústní i písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Dokáže komunikovat v celých, obsahově správných větách. Vcelku pravidelně se připravuje na výuku, je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Projevuje kladný a trvalý vztah k práci. Jednodušší úkoly je schopen plnit samostatně. Výsledky činností jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Pod trvalejším dozorem zvládá většinu postupů. V činnostech je méně aktivní, jeho zájem je nutné podněcovat. Zadanou práci s pomocí učitele zpravidla dokončí. Zapojuje se do kolektivních činností, v týmu dokáže přijmout určenou roli. Po předběžném návodu učitele pracuje samostatně s menšími obtížemi.

Stupeň 3 - dobrý

Žák má v dosahování požadovaných výstupů a kompetencí závažnější nedostatky, které dokáže korigovat jen s pomocí učitele. Osvojené poznatky a dovednosti je schopen s pomocí učitele využívat při řešení některých teoretických úkolů i v praktických činnostech. Ústní i písemný projev má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Komunikuje v neucelených větách s obsahovými chybami. Příprava na výuku je nepravidelná, samostudia je schopen v omezené míře. V činnostech je málo aktivní, o nabízené činnosti neprojevuje zájem ani snahu se do nich zapojit. V kvalitě výsledků jeho činností se projevují značné nedostatky. Obtížně se zapojuje do týmové práce. Výsledky činností vykazují chyby a nedostatky. Zadanou práci dokončí jen výjimečně a s pomocí učitele. Daná pravidla respektuje jen občas. Je méně samostatný, nutný je častý dohled učitele.

Stupeň 4 - dostatečný

Žák má v dosahování požadovaných výstupů a kompetencí časté a velmi závažné nedostatky. Má jen minimální zájem o práci. Osvojené poznatky a dovednosti je schopen využívat při řešení některých teoretických úkolů i v praktických činnostech jen s trvalou pomocí učitele. Ústní i písemný projev má podstatné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Obtížně

komunikuje. Dopouští se závažných chyb a nepřesností. Není schopen práce v týmu. Zadanou práci většinou nedokončí ani s pomocí učitele. Příprava na výuku je pouze ojedinělá, samostudia je schopen v omezené míře a jen pod dohledem. V činnostech je většinou pasivní, o nabízené činnosti neprojevuje zájem ani snahu se do nich zapojit. Kvalita výsledků jeho činností je na nízké úrovni. Nerespektuje daná pravidla. Pracuje pouze pod trvalým dohledem učitele

Stupeň 5 - nedostatečný

Žák si požadované výstupy a kompetence neosvojil. Poznatky a dovednosti není schopen využívat. Neovládá ústní ani písemný projev. Na výuku se nepřipravuje, samostudia není schopen ani pod trvalým dohledem. Zadanou práci nikdy nedokončí. V činnostech je trvale pasivní, dává najevo nezáměr nebo činnosti odmítá vykonávat. Výsledky naprosto neodpovídají požadovaným výstupům ani při přihlédnutí k druhu a stupni postižení. Není schopen pracovat ani pod trvalým dohledem učitele.

Pravidla pro slovní hodnocení

K průběžné (dílčí) klasifikaci je také využíváno slovní hodnocení, k celkové klasifikaci (tj. vysvědčení) pak širší slovní hodnocení.

Slovní hodnocení lépe vystihuje míru zvládnutí daných klíčových kompetencí, osvojení si stanovených výstupů jednotlivých předmětů a stupeň žákovy samostatnosti. Smyslem slovního hodnocení je též odstranění případného stresu žáka z běžné klasifikace známkou.

Slovní hodnocení

- je pořizováno k průběžnému hodnocení žákových výkonů
- je doplněno např. motivačními razítky
- učitel 2x měsíčně (1x týdně) provádí zápis do žákovské knížky (klasifikačního záznamníku)

Kritéria pro jednotlivé stupně slovního hodnocení:

Český jazyk

1. učivo zvládá samostatně
2. učivo zvládá s částečnou pomocí
3. učivo zvládá s pomocí
4. učivo zvládá s trvalou pomocí
5. učivo dosud nezvládá

Čtení

1. čte samostatně (plynule, s porozuměním)
2. čte s částečnou pomocí (s částečným porozuměním)

3. čte s pomocí
4. čte pouze s trvalou pomocí (čtenému nerozumí)
5. učivo dosud nezvládá

Psaní (možno nahradit psaním na PC)

1. píše samostatně (čitelně a úhledně)
2. píše s částečnou pomocí
3. píše s pomocí
4. píše pouze s trvalou pomocí (snaží se napodobit tvary písmen)
5. učivo dosud nezvládá

Matematika

1. počítá samostatně (přesně a pohotově, s názorem)
2. počítá samostatně s drobnými chybami
3. počítá s pomocí a drobnými chybami
4. počítá jen s trvalou pomocí
5. učivo dosud nezvládá

Člověk a jeho svět

1. učivo chápe a správně reprodukuje
2. učivu rozumí (na otázky správně odpovídá)
3. učivo zvládá částečně
4. učivo zvládá jen s trvalou pomocí
5. učivo dosud nezvládá

Pracovní činnosti, výtvarné a pracovní činnosti, výtvarná výchova (s přihlédnutím k tělesnému postižení)

1. je tvořivý a zručný
2. je tvořivý, pracuje s trvalou pomocí
3. při práci vyžaduje vedení
4. při práci vyžaduje pomoc a vedení
5. práce se mu zatím v žádném ohledu nedaří

Pohybové činnosti (s přihlédnutím k tělesnému postižení)

1. je snaživý a jeví o předmět zájem
2. snaží se podle svých možností
3. snaží se cvičit, ale nejeví o předmět přílišný zájem
4. cvičí bez zájmu
5. cvičení odmítá

Hudební výchova (s přihlédnutím k tělesnému postižení)

1. rád zpívá a aktivně se zapojuje do všech činností
2. rád zpívá a jeví o předmět zájem

3. plní činnosti bez většího zájmu
4. vybírá si pouze činnosti, které mu vyhovují
5. nemá vztah k hudební výchově

Širší slovní hodnocení

Při celkové klasifikaci je žákům 2x ročně vydáváno vysvědčení ve formě širšího slovního hodnocení. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, respektuje individuální předpoklady, nestejné tempo zrání a naznačuje perspektivy dalšího rozvoje žáka. Hodnotí se nejen vzdělanostní úroveň, ale přihlíží se k úsilí vynaloženému žákem, k jeho postojům k učení, jeho snaze a míře postižení.

Širší slovní hodnocení obsahuje:

- konkrétní informaci o úrovni osvojených vědomostí, dovedností a návyků, kterých žák dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů, jejich srovnání s předešlými výkony žáka
- popis chování při výuce, míru samostatnosti při zvládnutí zadaných požadavků
- výpověď o sociálním chování žáka, jeho schopnosti spolupracovat, podřídit se, pomoci druhým
- posouzení individuálních vlastností žáka, mají-li vztah ke sledovanému pokroku ve vývoji jeho osobnosti

Slovní hodnocení je adresné, má formu dopisu určenému danému žákovi, je formulováno ve smyslu pozitivní motivace a podpory osobního rozvoje žáka.

Hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanovením vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a své zdraví nebo zdraví jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Výstupní hodnocení žáka

Výstupní hodnocení vydává škola žákovi na konci 1. pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku.

Ve výstupním hodnocení je popsáno, jak žák dosáhl cílů základního vzdělávání. Hlavním obsahem výstupního hodnocení je vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání ve struktuře vymezené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a přílohou (RVP ZV - LMP). Účelem tedy není zhodnotit dosažené znalosti či dovednosti, nýbrž popsat celkovou míru naplnění klíčových kompetencí.

Dále výstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o:

- možnostech žáka a jeho nadání
- předpokladech pro další vzdělávání nebo pro uplatnění žáka
- chování žáka v průběhu povinné školní docházky
- dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka

Výstupní hodnocení zpracovávají vyučující na jednotném formuláři. Stanovené cíle je možné do jisté míry upravovat či měnit v závislosti na individuálních kritériích, která jsou stanovována podle druhu a závažnosti postižení.

(vzor)

VÝSTUPNÍ HODNOCENÍ ŽÁKA

(podle § 16 vyhlášky MŠMT ČR, o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky ze dne 18. ledna 2005)

Třída: Číslo v třídním výkazu: Školní rok:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Stručné vyjádření o dosažené výstupní úrovni žáka:

Stanovený cíl	vždy	téměř vždy	někdy	výjimečně
Žák má kladný vztah k učení, zvládá základní strategie učení				
Žák tvořivě myslí, logicky uvažuje, dokáže samostatně řešit problémy				
Žák všestranně, účinně a otevřeně komunikuje				
Žák spolupracuje ve skupině, v týmu zastává určené role				
Žák je tolerantní a ohleduplný k jiným lidem				
Aktivně rozvíjí a chrání své zdraví				

Chování žáka v průběhu školní docházky

--

Další významné skutečnosti

(možnosti, předpoklady, zájmy, důležitá fakta o osobnosti žáka a o školní práci)

--

V Praze dne

.....
třídní učitel(ka)

.....
ředitel školy